

Na podlagi 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08 8/11 in 30/2011); v nadaljnjem besedilu: ZVKD-1) in 22. člena Statuta Občine Šentjernej (Uradni vestnik Občine Šentjernej, št. 3/2012 - UPB2) ter predloga Zavoda za varstvo kulturne dediščine, Območna enota Novo mesto, št. SPD-68/2008-MS z dne 31.5.2012 je Občinski svet Občine Šentjernej na 20. redni seji dne 29.5.2013 sprejel

O D L O K

o razglasitvi nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena v občini Šentjernej na območju Gorjancev

1. člen

Za kulturni spomenik lokalnega pomena se na območju naselij Cerov Log, Javorovica, Mihovo, Veliki Ban in Vratno razglasijo naslednje enote dediščine (v nadaljnjem besedilu: spomenik):

I. Arheološka najdišča

Zap. št.	EŠD	Ime
1	15572	Cerov Log – Arheološko najdišče Camberk
2	8657	Cerov Log – Lokacija gradu Stari Prežek
3	27878	Mihovo – Arheološko najdišče Gradec nad Mihovim
4	26253	Mihovo – Arheološko najdišče Mihovo
5	27877	Mihovo – Arheološko najdišče Zidani Gaber

--	--	--

II. Stavbe

	EŠD	Ime
6	8658	Cerov Log – Grad Prežek
7	2435	Gorjanci – Cerkev sv. Nikolaja

--	--	--

III. Spominski objekti in kraji

	EŠD	Ime
8	9554	Javorovica – Spominska kapela

2. člen

I. **Arheološka najdišča** so originalni kraji deponiranja arheoloških ostalin, to je stvari in vsakršnih sledov človekovega delovanja iz preteklih obdobij, ki so identificirani z ustreznimi strokovnimi postopki.

1

Ime spomenika: **Cerov Log - Arheološko najdišče Camberk**
EŠD: 15572
Naselje: Cerov Log
Parcelne številke: 3247/5, 3247/6, 3247/7, 3247/8, 3248/134, 3248/135, 3248/136, 3248/137, 3248/138, 3248/139, 3248/140, 3248/141, 3248/142, 3248/143, 3248/144, 3248/145, 3248/146, 3248/147, 3248/148, 3248/149, 3248/150, 3281/4-del, 3281/5-del
Katastrska občina: Gorenja Orehovica
Grafična priloga: digitalni katastrski načrt DKN v merilu 1 : 5000
Vrsta razglasitve: posamezni spomenik
Vrednotenje spomenika

Vrh vzpetine Camberk v severnih pobočjih Gorjancev nad Cerovim Logom je bil poseljen v prazgodovinskem obdobju pozne bronaste dobe in zgodnj srednjeveškem obdobju. Ohranjeni del najdišča obsega južne vrhove s površinskimi sledovi utrdbe z obrambnimi jarki. Na severnem delu najdišča v pobočjih nad Cerovim Logom je bilo pred razširitvijo kamnoloma najdišče zavarovalno izkopano (prazgodovinska hiša, grobišče karantanske kulturne skupine iz poznega 8. in prve polovice 9. stol.).

Varstveni režim spomenika

Velja splošni varstveni režim za spomenike iz 4. člena ter varstveni režim za arheološka najdišča iz 5. člena tega odloka.

Vplivno območje

Spomenik nima posebej določenega vplivnega območja.

2

Ime spomenika: **Cerov Log – Lokacija gradu Stari Prežek**

EŠD: 8657

Naselje: Cerov Log

Parcelna številka: 3281/4 (del)

Katastrska občina: Gorenja Orehovica

Grafična priloga: digitalni katastrski načrt DKN v merilu 1 : 5000

Vrsta razglasitve: posamezni spomenik

Vrednotenje spomenika

Od starega gradu se je ohranil le pogozen pravokoten plato dimenzij ok. 16 x 55 m, na katerem pa so pod rušo ohranjene ruševine zidov obodnega tipa gradu s stolpom in obrambnim obzidjem, za katerim se je izoblikovalo notranje dvorišče. Grad se prvič omenja leta 1180 in je bil od 13. stoletja naprej ena izmed najpomembnejših freisinških dolenskih posesti v srednjem veku. Konec 16. stoletja so ga opustili, k čemer sta pripomogla izgradnja novega dvorca v dolini pod njim ter rušilni potres leta 1511. Poglavitna kvaliteta lokacije je v skozi stoletja neokrnjeni organizaciji grajskega prostora iz zgodnjega srednjega veka, ki je bo mogoče dokončno interpretirati šele po opravljenih arheoloških raziskavah.

Varstveni režim spomenika

Velja splošni varstveni režim za spomenike iz 4. člena ter varstveni režim za arheološka najdišča iz 5. člena tega odloka.

Vplivno območje

Spomenik nima svojega vplivnega območja, se pa nahaja v vplivnem območju Gradu Prežek (EŠD 8658).

3

Ime spomenika: **Mihovo – Arheološko najdišče Mihovo**

EŠD: 26253

Naselje: Mihovo

Parcelne številke: *102, *103, *104, *113, *197, *221, *222, *254, *94, 1617, 1618/4, 1621, 1622, 1623, 1626/1, 1628, 1630/1, 1630/2, 1630/3, 1632/1, 1632/2, 1633, 1634/1, 1634/2, 1636, 1640, 1641, 1642, 1644/1, 1644/2, 1645, 1646, 1647, 1649, 1651, 1652, 1653, 1654, 1655, 1656, 1657/1, 1657/2, 1658/1, 1658/2, 1659, 1661/1, 1661/2, 1663, 1839, 1841, 1871, 1872, 1874/1, 1874/2, 1875/1, 1875/2, 1877, 1916/1, 2654/1-del, 2654/3, 2654/23, 2654/24, 2654/25, 3600/1-del, 3601/1-del.

Katastrska občina: Vrhpolje

Grafična priloga: digitalni katastrski načrt DKN v merilu 1 : 5000

Vrsta razglasitve: posamezni spomenik

Vrednotenje spomenika

Mihovo predstavlja eno najbolj znanih arheoloških najdišč pri nas. Že prva odkritja in izkopavanja grobišč za časa cesarske Avstrije so bila ena pomembnejših v tedanji monarhiji. V grobovih je bilo izkopanih več redkih in dragocenih najdb, npr. 4 železne čelade, 45 mečev, preko 100 fibul, nešteto steklenih in jantarnih jagod itd.. Skozi večfazno grobišče lahko spremljamo razvoj gospodarstva, spremembe v družbeni ureditvi in miselnosti oz. duhovnosti. Ravno kontinuiteta poselitve je zelo redek primer v Sloveniji in edini na Dolenjskem. Nejasen prehod in dogajanje na prestopu iz mlajše železne dobe v rimsko dobo oziroma uveljavljanje rimske prevlade lahko pojasni prav Mihovsko grobišče s preučevanjem arhiva in najdb z izkopavanj ter morebitnimi novimi odkritji. Na grobove se naleti tudi še ob današnjih infrastrukturnih posegih (npr. vodovod).

Varstveni režim spomenika

Velja splošni varstveni režim za spomenike iz 4. člena ter varstveni režim za arheološka najdišča iz 5. člena tega odloka.

Vplivno območje

Spomenik nima posebej določenega vplivnega območja.

4

Ime spomenika: **Mihovo – Arheološko najdišče Gradec nad Mihovim**
EŠD: 27878
Naselje: Mihovo
Parcelne številke: 3585/6, 3585/7, 3585/9
Katastrska občina: Vrhpolje
Grafična priloga: digitalni katastrski načrt DKN v merilu 1 : 5000
Vrsta razglasitve: posamezni spomenik

Vrednotenje spomenika

Gradec uvrščamo med prve in redke višinske naselbine iz pozne bronaste dobe (10. in 9. stol. p. n. št.). V nevarnih časih pozne rimske dobe so se ogroženi prebivalci s Šentjernejskega polja zatekli v že opuščene višinske naselbine in jim spremenili oziroma prilagodili funkcijo. Materialne sledove poselitve iz pozne rimske dobe predstavlja enoladijska zgodnjekrščanska cerkev s polkrožno apsido (pozno 5. in 6. stol. n. št.) Ostaline so ohranjene »in situ« in imajo velik potencial za prezentacijo in rezervatno varovanje, cerkev pa predstavlja redek primer tovrstne zgodnjekrščanske arhitekture na Dolenjskem.

Varstveni režim spomenika

Velja splošni varstveni režim za spomenike iz 4. člena ter varstveni režim za arheološka najdišča iz 5. člena tega odloka.

Vplivno območje

Spomenik nima posebej določenega vplivnega območja.

5

Ime spomenika: **Mihovo – Arheološko najdišče Zidani gaber**
EŠD: 27877
Naselje: Mihovo
Parcelne številke: 1939, 1940, 1941–del, 1942, 1943, 3585/2–del, 3585/5–del, 3585/6–del, 3585/7–del, 3585/8–del, 3585/9–del, 3585/12–del, 3585/13–del, 3585/16–del, 3585/17–del, 3585/20–del, 3585/21–del, 3585/24–del, 3585/25–del, 3585/28–del, 3585/190–del, 3585/191–del, 3585/192–del, 3585/193–del, 3585/194–del, 3585/195–del, 3585/196–del, 3585/197–del, 3585/198–del, 3585/199–del, 3585/200–del, 3585/201–del, 3585/202–del, 3585/203–del, 3585/204–del, 3585/205–del, 3585/206–del, 3585/209–del, 3600/1–del.
Katastrska občina: Vrhpolje
Grafična priloga: digitalni katastrski načrt DKN v merilu 1 : 5000
Vrsta razglasitve: posamezni spomenik

Vrednotenje spomenika

Utrdba oz. kastel Zidani Gaber leži na istoimenskem ozkem in dolgem grebenu med dolinama potokov Pendarjevke in Kobile. Utrdba sodi v skupino višinskih utrd, ki so nastale ob strateških točkah ceste Emona - Siscia. Cerkev iz 6. stoletja z izrazito apsidno, ki se nahaja na najvišjem platoju znotraj utrdbe, spada med največje znane cerkve na območju Slovenije iz pozne rimske dobe. Najdbe z Zidanega Gabra prikazujejo nemirno obdobje preseljevanja ljudstev, ki sovpada s propadanjem rimskega cesarstva. Materialne sledi so zapustili Goti in Langobradi, izrazit pa je tudi bizantinski vpliv.

Varstveni režim spomenika

Velja splošni varstveni režim za spomenike iz 4. člena ter varstveni režim za arheološka najdišča iz 5. člena tega odloka.

Vplivno območje

Spomenik nima posebej določenega vplivnega območja.

II. **Stavbe** so eno ali večprostorni grajeni objekti s streho, v katere človek praviloma lahko vstopi in so namenjeni bivanju ali opravljanju dejavnosti. K njim sodijo sestavine in pritikline, ki so namenjene uporabi (drugi objekt, napeljava, zemljišče) ali oplešanju (okrasje, oprema) ali pa so nepogrešljive za njihovo delovanje. Stavbe so dokaz bivanjske kulture, načinov gradnje in funkcionalnih ter likovnih umestitev v okolje. So odraz in primer stopenj gospodarskega, kulturnega, socialnega, političnega, tehnološkega in verskega razvoja. Ločimo gospodarske/proizvodne, javne, poslovne in stanovanjske stavbe, ki spadajo v okvir profanih stavb, ter sakralne stavbe, ki so v osnovi namenjene bogoslužju.

Profana stavba:

6

Ime spomenika: **Cerov log – Grad Prežek**

EŠD: 8658

Naselje: Cerov Log

Parcelna številka: *194

Katastrska občina: Gorenja Orehovica

Grafična priloga: digitalni katastrski načrt DKN v merilu 1 : 7000

Vrsta razglasitve: posamezni spomenik

Vrednotenje spomenika

Grad (dvorec) Prežek so zgradili grofje Auerspergi v drugi polovici 16. stoletja, potem ko so zapustili stari romanski grad, ki je stal v hribu nedaleč od današnje stavbe. Za našo kulturno zgodovino je pomemben podatek, da je bil med leti 1833 in 1840 lastnik gradu Andrej Smole, najožji prijatelj pesnika Franceta Prešerna, in da je njune prigode opisoval v svojih spisih pripovednik Janez Trdina. Grad je bil med drugo svetovno vojno požgan, vendar je bil v začetku petdesetih let v celoti prekrit v stari obliki strme strehe. Danes se nam grajska stavba kaže kot arhitektura z ohranjenimi obodnimi in pregradnimi stenami, delno ohranjenimi kamnitimi arhitekturnimi detajli (okenski okviri in portali), ohranjenimi obočnimi sistemi v pritličju in odprtih ostrešjem. Kljub slabemu stavbnemu stanju gradu so njegova renesančna zasnova ter naravni, zgodovinski in kulturni pomen prostora kakovostna osnova za razvoj turistične ali katere druge ustrezne dejavnosti in ponudbe v tem prostoru.

Varstveni režim spomenika

Velja splošni varstveni režim za spomenike iz 4. člena tega odloka ter varstveni režim za stavbe iz 5. člena tega odloka.

Vplivno območje

Vplivno območje spomenika obsega funkcionalno območje gradu (dvorca) z odprtimi površinami, lokacijo gradu Stari Prežek ter gozdnata pobočja, ki obkrožajo prostorski kontekst lokacije.

Varstveni režim vplivnega območja

Velja varstveni režim za vplivna območja iz 6. člena tega odloka.

Sakralna stavba

7

Ime spomenika: **Gorjanci – Cerkev sv. Nikolaja**
EŠD: 2435
Naselje: Cerov Log
Parcelna številka: *157
Katastrska občina: Vrhpolje
Grafična priloga: digitalni katastrski načrt DKN v merilu 1 : 5000
Vrsta razglasitve: posamezni spomenik

Vrednotenje spomenika

V pisnih virih se cerkev prvič omenja leta 1526, vendar pa naj bi bila že leta 1609 dokaj zanemarjena ter leta 1838 tudi opuščena. Cerkev je dobila današnjo podobo leta 1887, ko so jo obnovili. Poseben pomen ji daje njena lega, ki zaznamuje ta predel Gorjancev (ledinsko ime) in nanjo vezano ljudsko izročilo. Je tudi edina še delujoča cerkev sredi masiva Gorjancev ter najvišje ležeča cerkev na širšem območju Dolenjske.

Varstveni režim spomenika

Velja splošni varstveni režim za spomenike iz 4. člena ter varstveni režim za stavbe iz 5. člena tega odloka.

Vplivno območje

Vplivno območje obsega odprte površine na južni strani cerkve vključno s planinskim domom ter strme gozdnote brežine pod cerkvijo na severu v radiju 100 metrov.

Varstveni režim vplivnega območja

Velja varstveni režim za vplivna območja iz 6. člena tega odloka.

III. **Spominski objekti in kraji** so grajeni ali oblikovani objekti in prostori izražanja spoštovanja ter spominjanja na neko osebo, dejavnost, dejstvo, dogodek. Spominski objekti in kraji služijo spominu kot vrednoti, družbeni pomen pa imajo zaradi zgodovinske pričevalnosti in likovnih kvalit. Ločimo domove pomembnih osebnosti, znamenja, objekte in kraje mrtvih, kraje zgodovinskih dogodkov, preproste vojaške objekte, kraje spominjanja na človekovo poselitev ali dejavnost.

8

Ime spomenika: **Javorovica – Spominska kapela**
EŠD: 9554
Naselje: Javorovica
Parcelne številke: *115, 2066, 2068, 2069/1, 2085
Katastrska občina: Vrhpolje
Grafična priloga: digitalni katastrski načrt DKN v merilu 1 : 7000
Vrsta razglasitve: posamezni spomenik

Vrednotenje spomenika

Med 2. svetovno vojno je 16. marca 1944 v bližini kapele potekal spopad IV. bataljona Cankarjeve brigade, v katerem je padlo 113 partizanov. Leta 1966 je bil severno pod kapelo postavljen spomenik posvečen padlim borcem. Okrogel steber se na vrhu razširi v cvet, ki simbolizira življenje in upanje. Kapela sv. Ožbolta se v dokumentih prvič omenja že leta 1383. Konec 19. stoletja pa je bila že opuščena in na začetku 2. svetovne vojne je bila v razvalinah. Leta 1983 so bile ruševine kapele obnovljene in spremenjene v spominsko kapelo. Danes je spominska kapela urejena kot prostor namenjen spominu na umrle partizane in hkrati kot prostor namenjen občasnim verskim obredom. Je eden redkih memorialnih spomenikov na Slovenskem, ki je urejen na tak način in edini tovrstni spomenik na območju celotne Dolenjske. Z obnovo ruševin nekdanje cerkvice sv. Ožbolta se ni ohranila le stavbna dediščina ampak je bil z obnovo poudarjen tudi spomin na dogodek, ki je močno zaznamoval ta prostor.

Varstveni režim spomenika

Velja splošni varstveni režim za spomenike iz 4. člena ter varstveni režim za spominske objekte in kraje iz 5. člena tega odloka.

Vplivno območje

Vplivno območje obsega celotno območje košenic na Javorovici južno nad vasjo. To vplivno območje ima hkrati status registrirane kulturne dediščine (EŠD 8673).

Varstveni režim vplivnega območja

Velja varstveni režim za vplivna območja iz 6. člena tega odloka.

3. člen

Grafični prikaz obsega spomenikov in njihovih vplivnih območij je zarisano na digitalni katastrski načrt DKN v merilu 1 : 5000 in 1:7000. Izvirnike načrtov hranijo: Občina Šentjernej, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljnjem besedilu: zavod) ter ministrstvo pristojno za kulturo.

4. člen

Za spomenike velja **splošni varstveni režim**, ki določa:

- spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegovih kulturnih lastnosti,
- spodbujanje vzdržnega razvoja spomenika, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena ohranitev spomenika za prihodnje generacije,
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika,
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance,
- dovoljeni so posegi v spomenik, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njegove varovane vrednote,
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenika ob spoštovanju njegove posebne narave in družbenega pomena.
- Za vsako spremembo funkcije kulturnega spomenika ali njegovega dela in za vsak poseg v spomenik, njegove dele ali vplivno območje je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje zavoda.

5. člen

Za spomenike veljajo tudi varstveni režimi glede na zvrst:

1. Varstveni režim za arheološka najdišča je namenjen varovanju arheoloških najdišč pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Varstveni režim določa:

- varovanje kulturnih vrednot spomenika v njihovi celoti, izvornosti in neokrnjenosti;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov ohranjanju najdišča;
- prepoved odkopavanja in zasipavanja terena, globokega oranja, rigolanja, agromelioracijskih ukrepov, gospodarskega izkoriščanja rudnin oziroma kamnin ter drugih posegov v tla;
- prepoved gradnje trajnih ali začasnih objektov, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, gozdnih vlak ter postavljanja anten in drugih naprav;
- prepoved vseh posegov v arheološke plasti spomenika, razen pooblaščenim osebam, s predhodnim pisnim soglasjem ministrstva pristojnega za kulturo;

- gospodarjenje z gozdom v skladu z veljavnim gozdnogospodarskim načrtom, ki mora biti podrejeno ohranjanju in prezentaciji najdišča;
- posegi namenjeni prezentaciji najdišča (npr. pojasnjevalne table) so možni le na podlagi kulturnovarstvenih pogojev in soglasja pristojne službe za varstvo kulturne dediščine.

V območju spomenika Mihovo – Arheološko najdišče Mihovo (EŠD 26253), kjer spomenik posega v poselitveno območje vasi Mihovo, je ob upoštevanju kulturnovarstvenih pogojev in ob pridobljenem kulturnovarstvenem soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine izjemoma možno:

- graditi in obnavljati stanovanjske hiše, gospodarske in pomožne objekte v sklopu vasi v skladu z veljavnimi prostorskimi akti, če se na osnovi rezultatov arheoloških raziskav ugotovi, da je to možno;
- graditi javno infrastrukturo za potrebe vasi v skladu z veljavnimi prostorskimi akti, če se na osnovi rezultatov arheoloških raziskav ugotovi, da je to možno;
- postavljati pojasnjevalne table in kažipote ter urejati sprehajalne poti, če se na osnovi rezultatov arheoloških raziskav ugotovi, da je to možno;
- izvajati sanitarne ukrepe (čiščenje zarasti in podiranje dreves s ciljem boljše prezentacije spomenika), če se pri tem ne posega v arheološke plasti;
- izvajati druge ukrepe namenjene varstvu kulturne dediščine.

V območju naj se ohranja tradicionalna kmetijska raba tal ter gospodarjenje z gozdovi v skladu z gozdnogospodarskim načrtom brez golosekov in monokultur. Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološko najdišče ohranja.

2. Varstveni režim za stavbe predpisuje ohranjanje njihovih varovanih vrednot, kot so:

- tlorisna in višinska zasnova (gabariti),
- gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova,
- oblikovanost zunanjsčine (členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin, kritina, barva fasad, fasadni detajli, ki morajo biti v skladu z oblikovno in vsebinsko zasnovo objekta),
- funkcionalna zasnova notranjsčine in pripadajočega zunanjega prostora,
- sestavine in pritikline,
- stavbno pohištvo in notranja oprema,
- komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico,
- pojavnost in vedute,
- celovitost dediščine v prostoru in zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

Za spomenik Cerov Log – Grad Prežek (EŠD 8658) velja še posebni varstveni režim, ki določa:

- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v objekt in v prostor spomenika ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot;
- ohranjanju zgodovinskega izročila pomembnega za našo kulturno zgodovino vezanega na Andreja Smoleta in Franceta Prešerna;
- prepoved vseh posegov v arheološke plasti spomenika, razen pooblaščenim osebam, s predhodnim pisnim soglasjem ministrstva pristojnega za kulturo;
- prepovedano postavljanje objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z antenami, baznimi postajami in ostalimi napravami,
- za posege v strukturne elemente spomenika je potrebno v sklopu projektne dokumentacije pripraviti konservatorski načrt, s katerim se določijo sestavine spomenika, ki jih je potrebno ohraniti, in načrt izvedbe del, potrebnih za njihovo ohranitev.

Izjemoma je na podlagi kulturnovarstvenih pogojev in soglasja zavoda možno:

- na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav izvajati dela namenjena prenovi, sanaciji in prezentaciji ter spremeniti dele objekta v kvalitetnejše oz. avtentičnejše stanje;
- izvajati znanstvenoraziskovalna dela;
- posegati v okolico objekta zaradi njegove boljše predstavitve.

Za spomenik Gorjanci – Cerkev sv. Nikolaja (EŠD 2435) velja še posebni varstveni režim, ki določa:

- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot;
- prepoved vseh posegov v zaščiteni namembnost cerkve in njeno opremo ter druge značilne stilne elemente, razen v primeru vzdrževalnih posegov, ki jih na podlagi kulturnovarstvenih pogojev s kulturnovarstvenim soglasjem odobri zavod;
- znotraj območja spomenika je prepovedano postavljanje objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nosilci reklam, anten in ostalih naprav;
- posegi namenjeni prenovi in prezentaciji ter drugi sanacijski posegi so možni le na podlagi kulturnovarstvenih pogojev in soglasja zavoda;
- za posege v strukturne elemente spomenika je potrebno v sklopu projektne dokumentacije pripraviti konservatorski načrt, s katerim se določijo sestavine spomenika, ki jih je potrebno ohraniti, in načrt izvedbe del, potrebnih za njihovo ohranitev.

Izjemoma je na podlagi kulturnovarstvenih pogojev in soglasja zavoda možno:

- na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav spremeniti dele posameznih objektov v kvalitetnejše oz. avtentičnejše stanje;
- izvajati znanstvenoraziskovalna dela;
- posegati v okolico objekta zaradi njegove boljše predstavitve.

3. Varstveni režim za spominske objekte in kraje predpisuje ohranjanje njihovih varovanih vrednot, kot so: avtentičnost lokacije, fizična pojavnost objekta ter vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami. Prepovedano je:

- spomenik poškodovati ali podreti;
- spreminjati oblikovno zasnovo spomenika;
- spreminjati konstrukcijsko zasnovo in gradivo;
- na spomenik nameščati reklamne panoje, svetila ipd..

Za spomenik Javorovica – Spominska kapela (EŠD 9554) velja še posebni varstveni režim, ki določa:

- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v objekt ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot;
- prepoved vseh predelav spomeniških elementov;
- prepoved vseh posegov v arheološke plasti spomenika, razen pooblaščenim osebam, s predhodnim pisnim soglasjem ministrstva pristojnega za kulturo;
- znotraj varovanega območja spomenika je prepovedano postavljanje objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z antenami, baznimi postajami in ostalimi napravami;

Izjemoma je na podlagi kulturnovarstvenih pogojev in soglasja zavoda možno:

- na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav izvajati dela namenjena prenovi, sanaciji in prezentaciji ter spremeniti dele objekta v kvalitetnejše oz. avtentičnejše stanje (npr. postavitve stolpa z zvonom);
- izvajati znanstvenoraziskovalna dela;
- posegati v okolico objekta zaradi njegove boljše predstavitve.

6. člen

Za **vplivno območje** spomenika velja varstveni režim, ki določa:

- podrejanje rabe in posegov ohranjanju in prezentaciji spomenika v čim bolj avtentičnem prostorskem kontekstu;
- ohranjanje značilnih vedut in pogledov na spomenik ter njegove prostorske podobe;

- ohranjanje značilnega krajinskega vzorca in kulturne krajine s tradicionalno rabo prostora (travniki, pašniki, njive, košenice, gozd itd.);
- prepoved spreminjanja prostorskih razmerij z gradnjami raznih objektov in naprav (antene bazne postaje ipd.), z vnašanjem zračnih vodov, z dodatnim asfaltiranjem cest, večjimi vkopi, nasipi in podpornimi zidovi ipd.;
- prepoved vnašanja drugih urbanih elementov, ki spreminjajo značaj prostora (kandelabri, visoke ograje, robniki betonski žari, prostostoječe elektro-omarice itd.);
- prepoved krajinskemu tipu tujih prostorskih ureditev in rab (npr. intenzivni sadovnjaki, rastlinjaki, drevoredi, zasajanje z neavtohtonimi drevesnimi vrstami itd.)

V vplivnem območju spomenika je ob upoštevanju kulturnovarstvenih pogojev in ob pridobljenem kulturnovarstvenem soglasju zavoda možno:

- izvajati sanacijske in sanitarne ukrepe s ciljem boljše prezentacije spomenika;
- postavljati pojasnjevalne table in kažipote, ter urejati sprehajalne in planinske poti;
- izvajati manjša zemeljska dela (izvedba poti, rekonstrukcija obstoječih komunikacij);
- Izvajati gradbena dela in druge posege, ki so v skladu z veljavnim prostorskim aktom.

7. člen

Lastnik oziroma posestnik upravlja s spomenikom v skladu z aktom o razglasitvi neposredno ali tako, da ga poveri upravljavcu.

8. člen

Lastnik, posestnik in upravljavec spomenika morajo javnosti omogočiti dostopnost spomenika in njegovo predstavljanje. Javni dostop ne sme ogroziti spomenika in posameznih spomeniških vrednot, zlasti ne njegove osnovne namembnosti.

9. člen

Za vse posege v spomenik in v njegovo vplivno območje, je treba predhodno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje zavoda.

10. člen

Nadzor nad izvajanjem odloka opravlja inšpektorat, pristojen za področje kulturne dediščine.

11. člen

Pristojno sodišče po uradni dolžnosti zaznamuje v zemljiški knjigi status kulturnega spomenika na parcelah, navedenih v 2. členu tega odloka.

12. člen

S sprejetjem tega odloka **preneha veljati** *Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti in nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini Novo mesto (glej Uradni list RS št. 38/1992)* v tistem delu, ki se nanaša na nepremične kulturne in zgodovinske spomenike v

občini Šentjernej na območju naselij Cerov Log, Javorovica, Mihovo, Veliki Ban in Vratno. Konkretno gre za sedem spomenikov:

1. Mihovo – Arheološko območje (EŠD 458) in
2. Javorovica – Območje bojev Cankarjeve brigade (EŠD 8673).
3. Gorjanci – Cerkev sv. Nikolaja pod Gorjanci (EŠD 2435)
4. Gorjanci – Lokacija partizanske bolnišnice Kira (EŠD 8698)
5. Prežek – Grad Prežek (EŠD 8658)
6. Prežek – Lokacija gradu Stari Prežek (EŠD 8657)
7. Veliki Ban – Spominska plošča Kotarjevi družini (EŠD 8739)

Določila navedenega odloka za ostala območja ostanejo še naprej v veljavi.

14. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem vestniku Občine Šentjernej.

Št.: 032-237/2013-OS
Šentjernej, dne 30.5.2013

OBČINA ŠENTJERNEJ
Občinski svet
ŽUPAN
Franc HUDOKLIN, l.r.